

Таблиця 1. Активність СОД в клітинах слизової оболонки шлунка щурів за дії різних чинників (M±m, n=10)

Активність СОД (ум. од. активності)	Групи тварин	Контроль	Контроль +амівіт	Контроль+амівіт +скален	Етанолова модель	Етанол+амівіт	Етанол+амівіт+ скален
		1,75±0,14			1,31±0,10*		
	3 доби	1,58±0,13	1,45±0,12		1,23±0,01*	1,49±0,12*	
	5 діб	1,70±0,14	1,68±0,13	1,73±0,14	1,0±0,08*	1,70±0,14*	1,72±0,14*
	7 діб	1,65±0,13	1,55±0,12	1,57±0,13	1,02±0,08*	1,50±0,12*	1,80±0,14*

* - p≤0,05 у порівнянні з контролем

Отримані результати свідчать про те, що в динаміці етанолової експериментальної виразки шлунка знижується здатність антиоксидантної системи до дисмутації супероксиданіона, відбувається його надлишкове накопичення, що супроводжується збільшенням кількості продуктів пероксидації, що і було встановлено нашими попередніми дослідженнями. Після введення щурам з виразковими ураженнями амівіту активність СОД на третю та п'яту доби майже не відрізнялася від її значень контрольної групи тварин з амівітом, що свідчить про антиоксидантні властивості даного препарату. Проте на сьому добу активність СОД зменшилась. Після комплексного введення антиоксидантів природного походження амівіту і скалену було встановлено нормалізацію активності СОД на п'яту добу у щурів з ерозивно-виразковими ушкодженнями слизової, викликаними етанолом, і навіть підвищення рівня активності фермента на сьому добу у порівнянні з контролем. Таким чином, припустимим є відновлення функціонального гомеостазу клітин слизової оболонки шлунка при використанні препаратів природного походження. Одержані результати обумовлюють необхідність використання

прямих антиоксидантів для компенсації процесів пероксидації за даної патології.

Висновки. Дослідження дії біологічно активних речовин на активність супероксиддисмутази при виразкоутворенні показало, що скален і амівіт характеризуються корегуючими антиоксидантними та цитопротекторними властивостями і можуть бути рекомендованими до використання при створенні засобів комплексного лікування виразкової хвороби.

1. Иваницкий В.Т., Лапина Т.Л. Хронический гастрит: современные представления, принципы диагностики и лечения // РМЖ. Болезни органов пищеварения. – 2001. – Т.5.№2. – с.54-60. 2. Передерий В.Г., Ткач С.М., Швец Н.И., Цветков А.В., Яценко О.В. Язвенная болезнь или пептическая язва? // Киев – 1997. – С. 10–32. 3. Гройсман С.Д., Каревина Т.Г. О влиянии атропина на стрессорные поражения слизистой оболочки желудка у крыс // Библ. Указ. ВИНТИ. Деп. Рукописи. – 1979. – №12. – Б/о 131. 4. Таиров М.М., Берсимбаев Р.И., Аргутинская С.В., Салганик Р.И. Клеточная локализация аденилатциклаза, стимулируемых гистамином и простагландином Е2, в слизистой оболочке желудка крыс и их роль в регуляции желудочной секреции. – Биохимия. – Т.48, вып. 6, 1983. – С. 1035-1041. 5. Чевари С., Андел Т., Штрэнгер Я. Определение антиоксидантных параметров и их диагностическое значение в пожилом возрасте // Лаб.дело. – 1991. – №10. – С.9-13.

Надійшла до редколегії 06.04.09

УДК 595.422(477); 595.443

С. Сінгаєвський, асп.,
П. Балан, канд. біол. наук

ПАВУКОПОДІБНІ (ARACHNIDA: ACARI (PARASITIFORMES: MESOSTIGMATA); ARANEI) ЗЕЛЕНИХ ЗОН КИСВА ТА ПЕРЕДМІСТЬ

Досліджено видовий склад двох груп павукоподібних, мезостигматичних кліщів та павуків в зелених зонах міста Києва та передмісті. Показано, що видове різноманіття мезостигмат у міських парках менше ніж зелених зонах передмістя. Виявлено: 63 види мезостигматичних кліщів з 30 родів та 10 родин, 104 види павуків які репрезентують 67 родів та 16 родин. Наведено розподіл видів павуків за типом та ярусом рослинності. Наведено коефіцієнти фауністичної подібності за Чекановським-Сьєренсеном для досліджених біотопів. Вид *Achaearanea tabulata* Levi, 1980 (родина Theridiidae) відмічено вперше для Лісостепу України.

The species composition of the two groups of arachnids, the mesostigmatic mites and the spiders, in green zones of Kyiv city and suburb was investigated. The species richness of the mesostigmatic mites in city parks is lower than in suburban green zones. 63 species of mesostigmatic mites from 30 genera and 10 families and 104 spider species which represent 67 genera from 16 families were found. Habitat distribution of the spider species is tabulated. Faunistic similarity of the examined biotopes is estimated by means of the index of Chekanowsky-Sorensen (Ics). One theridiid spider species, *Achaearanea tabulata* Levi, 1980 is recorded at first time for the forest-steppe zone of Ukraine.

Вступ. Одне з актуальних питань сьогодення – вивчення видового складу та екологічних особливостей тварин великих міст та їхніх околиць, адже тварини міста – важливий компонент санітарного та емоційного середовища людини. А павуки, як активні хижакі, відіграють важливу роль у регуляції чисельності комах, серед яких багато шкідників та кровососів. Зокрема Національною програмою збереження біологічного різноманіття України на 1998–2015 роки передбачене дослідження міських екосистем та екосистем передмістя, з метою їх оптимізації. Разом з тим, фауна міст України вивчена ще недостатньо. У першу чергу це стосується безхребетних тварин, зокрема павукоподібних. Саме це і зумовило мету наших досліджень.

Об'єкт та методи досліджень. Мезостигматичні кліщі (Acari: Mesostigmata). Матеріал по кліщам збирався протягом 1988–1999 років на території міста Києва (парки Нивки, Володимирська гірка, Ботанічний сад

Київського національного університету ім. академіка О.В. Фоміна) та його передмість (Лютетське та Феофанійське лісництва).

Павуки (Aranei). Матеріал по павукам збирали протягом 2007–2008 років з використанням загальноприйнятих методик таких як косіння ентомологічним сачком, ґрунтові пастки Барбера, обтрушування крони дерев [2] та ручний збір за допомогою екстаустера. Обстежено наступні ділянки: I – Голосіївський парк (мішаний ліс); II – садово-дачні ділянки "Воскресенські сади" (фруктовий сад); III – західна частина Пушча-Водицького лісу, урочище "Синяки" (мішаний ліс з переважанням широколистяних порід); IV – Святошинський ліс, урочище "П'ята просіка" (мішаний ліс з переважанням дрібнолистяних порід). Усього в обстежених ділянках зібрано 1296 екземплярів павуків, матеріал зберігається у колекції першого автора. Для

порівняння коефіцієнту фауністичної подібності використано індекс Чекановського-Сьєренсена [3].

Результати та їх обговорення. Мезостигматичні кліщі (Acari: Mesostigmata). На території Києва найбільше видів кліщів виявлено у ґрунті та рослинних рештках парків Володимирська гірка та Нивки – по 15. На території парку Володимирська гірка виявлені такі види мезостигмат: *Parasitus (Eugamasus) lunulatus*, *Veigaia nemorensis*, *Ameroseius corbicula*, *Lasioseius berlessei*, *L. youcefi*, *Cheiroseius borealis*, *Gamasellodes bicolor*, *Dendrolaelaps arviculus*, *Rhodacarellus silesiacus*, *Macrocheles (Macholaspis) evansi*, *Pachylaelaps magnus*, *Hypoaspis (Geolaelaps) aculeifer*, *H. (G.) praesternalis*, *H. (Cosmolaelaps) vacua*, *Alliphis siculus*. Найбільше видове різноманіття (12 видів) відзначено у рослинних рештках, дещо менше (10 видів) – у деревині, що розкладається, та у шарі ґрунту завтовшки 0-5 см (8 видів). Найменше видів – усього три – зареєстровано у шарі ґрунту завтовшки 5-10 см. У рослинних рештках, деревині, що розкладається, а також у шарах ґрунту завтовшки 0-5 см та 5-10 см домінували *G. bicolor* та *A. siculus*. Всі інші види мезостигмат були відзначені лише в поодиноких екземплярах. 4 ♀♀ *M. (M.) evansi* було знято з жука-гнойовика *Geotrupes stercorearius* L. На території парку Нивки були виявлені такі види мезостигмат: *V. nemorensis*, *A. corbicula*, *Cheiroseius curtipes*, *Arctoseius cetratus*, *A. semiscissus*, *Proctolaelaps pygmaeus*, *M. (M.) evansi*, *Holostaspella exomata*, *Geholaspis (Longicheles) longulus*, *G. (L.) longispinosus*, *R. silesiacus*, *G. bicolor*, *H. (G.) aculeifer*, *A. siculus*, *Eviphis ostrinus*. Домінували 4 види: *E. ostrinus*, *G. bicolor*, *V. nemorensis*, а також *Ch. curtipes*.

Як і на території парку Володимирська гірка, найбільше видів (13) зареєстровано у рослинних рештках, трохи менше – у деревині, що розкладається та у шарі ґрунту завтовшки 0-5 см (9 та 7 видів відповідно). У шарі ґрунту завтовшки 5-10 см були виявлені лише поодинокі екземпляри 3 видів мезостигмат. На території ботанічного саду КНУ імені Тараса Шевченка у рослинних рештках, шарі ґрунту завтовшки 0-5 см та деревині, що розкладається, зареєстровано 10 видів мезостигмат (*Pergamasus misellus*, *P. (E.) lunulatus*, *Zerconopsis decemremiger*, *Z. remiger*, *Zercoseius spathuliger*, *P. magnus*, *Rhodacarus (Rhodacarus) clavulatus*, *H. (C.) vacua*, *Zercon (Zercon) hungaricus*, *Z. (Z.) joduthae spatulisetosus*). По 4 види кліщів зареєстровано у підстилці та верхньому (0-5 см завтовшки) шарі ґрунту. У підстилці домінував *P. (L.) misellus*, у верхньому шарі ґрунту – *H. (C.) vacua* та *Z. (Z.) joduthae spatulisetosus*. Більше видове різноманіття віЛЬНОЖИВУЧИХ мезостигматичних кліщів характерне для приміських зелених зон: Лютезького лісництва, розташованого на північ від міста, та Феофанійського, яке знаходиться на його південній околиці. Лютезьке лісництво належить до зони змішаних лісів.

Тут виявлено 23 види: *Parasitus (Coleogamasus) celer*, *P. (C.) lunaris*, *P. (C.) mustelarum*, *P. (C.) fimetorum*, *Gamasodes bispinosus*, *Pergamasus jugincola*, *V. nemorensis*, *Iphidozercon minutus*, *Lasioseius ometes*, *L. berlessei*, *Asca bicornis*, *A. aphidioides*, *D. arviculus*, *Hypoaspis (Geolaelaps) asperatus*, *H. (G.) kargi*, *H. (G.) helianthi*, *H. (G.) lubrica*, *H. (Euandrolaelaps) karawaiewi*, *H. (C.) vacua*, *Laelaspis markewitschi*, *Ololaelaps placentula*, *O. veneta*, *A. siculus*. Найбільше видів – 22 – відзначено у підстилці соснового та змішаного лісів, у деревині, що розкладається, зареєстровано 16 видів, у шарі ґрунту завтовшки 0-5 см – 14 видів, у шарі ґрунту завтовшки 5-10 см – 7 видів (усі види представлені поодинокими екземплярами). У підстилці домінували *L. ometes* та *H. (C.) vacua*, у верхньому шарі ґрунту – *V. nemorensis*, *L. ometes* та *H. (C.) vacua*, у

деревині, що розкладається – *A. siculus*. У грабовій діброві Феофанійського лісництва виявлено 34 види мезостигмат: *P. (C.) mustelarum*, *P. (C.) celer*, *P. (Vulgarogamasus) hyalinus*, *Pergamasus jugincola*, *Gamasodes spiniger*, *G. bispinosus*, *G. fimbriatus*, *Veigaia exigua*, *V. cervus*, *V. nemorensis*, *Ameroseius plumea*, *A. corbicula*, *Lasioseius ometes*, *Leioseius elongatus*, *Ch. curtipes*, *Arctoseius eremitus*, *A. semiscissus*, *Asca nova*, *A. aphidioides*, *G. bicolor*, *R. silesiacus*, *D. arviculus*, *P. magnus*, *Pachyseius humeralis*, *H. (G.) aculeifer*, *H. (G.) praesternalis*, *H. (G.) helianthi*, *H. (C.) vacua*, *A. siculus*, *E. ostrinus*, *Prozercon ukrainicus*, *Zercon (Zercon) colligans*, *Z. (Z.) foveolatus*, *Z. (Z.) triangularis*. У підстилці та верхньому шарі ґрунту (0-5 см завтовшки) домінували види *V. exigua*, *V. nemorensis*, *A. semiscissus*.

На території Феофанійського лісництва досліджено сезонний хід чисельності мезостигмат: найвищу щільність цих кліщів у підстилці спостерігали влітку (до 15,76 тис. екз./м²), найнижчу – взимку (3,86 тис. екз./м² у грудні). Загалом щільність мезостигмат у підстилці поступово знижується з літнього періоду до зимового, а навесні знову повільно зростає. При порівнянні ступеню фауністичної подібності видових комплексів мезостигмат парків Києва та зелених зон передмість (за Чекановським-Сьєренсеном) отримані такі результати. Найбільший ступінь фауністичної подібності притаманний видовим комплексам мезостигмат парків Володимирська гірка та Нивки (значення коефіцієнту фауністичної подібності – 0,47), парку Володимирська гірка та Феофанійського лісництва (0,41), а також Лютезького та Феофанійського лісництв (0,39). Досить своєрідний видовий комплекс мезостигмат ботанічного саду КНУ: значення коефіцієнту фауністичної подібності при порівнянні з іншими місцями зборів коливалися від 0 (при порівнянні з видовим комплексом мезостигмат парку Нивки) до 0,09 (при порівнянні з видовим комплексом мезостигмат Феофанійського лісництва). Павуки (Aranei). Усього в лісах та парках міста Києва та його передмість нами знайдено 104 види павуків, які належать до 67 родів з 16 родин. Розподіл видів по біотопах згідно системи Нормана Платніка [7] наведено в табл. 1. Найбільш широко представлені родини Linyphiidae та Theridiidae – 28 та 14 видів відповідно. Найбільше видів павуків виявлено в кронах дерев та підстилці, найменше – в трав'яному ярусі.

В урочищі "П'ята просіка" виявлено 65 видів, домінує *Linyphia triangularis*. Цей вид відмічений як у кроні дерев так і у підстилці. Субдомінантом виступає *Theridion varians*, знайдений лише у кроні. Спільними для крони і підстилки є 4 види: *Enoplognatha ovata*, *L. triangularis*, *Metellina segmentata*, *Evarcha arcuata*. Загалом для крони і підстилки виявлено 44 та 24 види відповідно. У трав'яному ярусі відмічено 9 видів, два з них є спільними для підстилки (*Pachygnatha degeeri* та *Euophrys frontalis*), а один, спільний і для крони, і для підстилки (*E. arcuata*).

В урочищі "Синяки" виявлено 48 видів: 26 у кроні дерев, 19 у підстилці і 9 у трав'яному ярусі, вид *L. triangularis* знайдений у всіх трьох ярусах. Домінуючим видом є *Th. varians*, субдомінантом *Trochosa terricola*. Спільними видами для підстилки і трав'яного ярусу є *E. ovata*, *Th. varians* та *Gongylidiellum murcidum*. Вид *Sintula spiniger* знайдений нами у підстилці, відмічається вперше для Східної Європи. Раніше були відомі знахідки з Австрії, Словаччини та Угорщини [4–6].

У Голосіївському лісі відмічено 44 види павуків. Домінуючим є *E. ovata* вид, який зустрічався як у кроні так і у підстилці. Спільними для крони та підстилки також виявились *Drapetisca socialis*, *Linyphia triangularis*,

Ozyptila praticola. Найменше видове різноманіття зареєстровано у фруктових садах – 37 видів. Для крон та трав'яного ярусу спільним є лише один вид *E. ovata* цей же вид домінує у трав'яному ярусі. Вперше для Середнього Придніпров'я виявлений вид-космополіт *Achaearanea tabulata*. В зібраному матеріалі присутні особини обох статеїв. Раніше цей вид відмічався в південно-східних областях [1].

Також в зелених насадженнях Києва знайдено північноамериканський вид *Agelenopsis potteri*, інтродукований в країни Європи. Він успішно розмножується в умовах нашого клімату, про що свідчать знахідки нестатевозрілих особин. Для видових комплексів павуків зеле-

них насаджень Києва індекс фауністичної подібності за Чекановским-Сьєренсеном, варіював в межах 0,23 – 0,34. Найвищий ступінь фауністичної подібності відзначено для угруповань павуків Голосіївського лісу і урочища "Синяки" та урочищ "П'ята просіка" і "Синяки" (значення коефіцієнту фауністичної подібності – 0,34 в обох випадках). Для Голосіївського лісу і урочища "П'ята просіка" – цей показник становив 0,29, для Голосіївського лісу і фруктових садів – 0,24. Найнижчий показник ступеню фауністичної подібності (0,23) характерний для видових комплексів павуків фруктових садів та урочища "Синяки".

Таблиця 1. Видовий розподіл павуків в досліджених біотопах

	М і с ц я з б о р у м а т е р і а л у									
	I		II		III			IV		
Вид	Крона	Підстилка	Крона	Хортобій	Крона	Підстилка	Хортобій	Крона	Підстилка	Хортобій
Pholcus opilionoides (Schrank, 1781)								+		
Harpactea rubicunda (C.L. Koch, 1838)		+								
Achaearanea lunata (Clerck, 1757)	+				+			+		
Achaearanea riparia (Blackwall, 1834)		+								
Achaearanea tabulata Levi, 1980			+							
Achaearanea tepidariorum (C.L. Koch, 1841)	+		+		+			+		
Crustulina guttata (Wider, 1834)						+			+	
Dipoena melanogaster (C.L. Koch, 1837)	+		+		+			+		
Enoplognatha ovata (Clerck, 1757)	+	+	+	+	+		+	+	+	
Keijia tinctoria (Walckenaer, 1802)	+		+		+			+		
Neottiura bimaculata (Linnaeus, 1767)	+				+			+		
Robertus lividus (Blackwall, 1836)						+				
Theridion impressum L. Koch, 1881				+				+		
Theridion mystaceum L. Koch, 1870								+		
Theridion pinastri L. Koch, 1872								+		
Theridion varians Hahn, 1833	+		+		+		+	+		
Agyneta subtilis (O.P.-Cambridge, 1863)								+		
Araeoncus humilis (Blackwall, 1841)			+							
Bathypantes nigrinus (Westring, 1851)		+							+	
Centromerus sylvaticus (Blackwall, 1841)		+				+			+	
Diplocephalus cristatus (Blackwall, 1833)								+		
Diplocephalus picinus (Blackwall, 1841)		+								
Diplostyla concolor (Wider, 1834)		+				+			+	
Drapetisca socialis (Sundevall, 1833)	+	+								
Entelecara acuminata (Wider, 1834)								+		
Gongylidiellum murcidum Simon, 1884			+		+		+	+		
Lepthyphantes alutacius Simon, 1884									+	
Lepthyphantes angulipalpis (Westring, 1851)						+				
Lepthyphantes flavipes (Blackwall, 1854)							+	+	+	
Lepthyphantes mengei Kulczyn'ski, 1887		+				+			+	
Lepthyphantes minutus (Blackwall, 1833)	+					+				
Lepthyphantes tenebricola (Wider, 1834)		+							+	
Linyphia hortensis Sundevall, 1830		+								
Linyphia triangularis (Clerck, 1757)	+	+	+		+	+	+	+	+	
Macrargus rufus (Wider, 1834)									+	
Meioneta saxatilis (Blacwall, 1844)									+	
Microneta viaria (Blackwall, 1841)						+				
Nereine clathrata (Sundevall, 1830)		+							+	
Sintula spiniger (Balogh, 1835)						+				
Trematocephalus cristatus (Wider, 1834)	+		+		+			+		
Trichoncus hackmani Millidge, 1956						+				
Walckenaeria alticeps (Denis, 1952)						+				
Walckenaeria artrotibialis O.P.-Cambridge, 1878		+								
Metellina mengei (Blackwall. 1869)		+								
Metellina segmentata (Clerck, 1757)		+	+		+			+	+	
Pachygnatha clercki Sundevall, 1823						+				
Pachygnatha degeeri Sundevall, 1830		+	+			+			+	+
Pachygnatha listeri Sundevall, 1830		+		+		+			+	
Tetragnatha montana Simon, 1874			+					+		
Tetragnatha nigrita Lendl, 1886			+							
Tetragnatha obtusa C.L. Koch, 1837			+					+		
Tetragnatha pinicola L. Koch, 1870	+						+	+		+
Tetragnatha striata L. Koch, 1862								+		
Araneus diadematus Clerck, 1757			+					+		
Araniella cucurbitina (Clerck, 1757)	+		+		+			+		

Закінчення табл. 1

	М і с ц я з б о р у м а т е р і а л у									
	I		II		III		IV			
Вид	Крона	Підстилка	Крона	Хортобій	Крона	Підстилка	Хортобій	Крона	Підстилка	Хортобій
Araniella proxima (Kulczyn'ski, 1885)					+			+		
Argiope bruennichi (Scopoli, 1772)				+				+		+
Gibbaranea bituberculata (Walckenaer, 1802)								+		
Larinioides patagiatus (Clerck, 1757)								+		
Mangora acalypha (Walckenaer, 1802)			+							+
Neoscona adianta (Walckenaer, 1802)				+						+
Singa hamata (Clerck, 1758)			+							
Aulonia albimana (Walckenaer, 1805)		+								
Pardosa lugubris (Walckenaer, 1802)		+			+				+	
Trochosa terricola Thorell, 1856		+				+			+	
Xerolycosa nemoralis (Westring, 1861)							+		+	
Pisaura mirabilis (Clerck, 1757)		+		+						
Agelenopsis potteri (Blackwall, 1846)		+				+			+	
Argenna subnigra (O.P.-Cambridge, 1861)	+									
Cicurina cicur (Fabricius, 1793)		+								
Dictyna arundinacea (Linnaeus, 1758)			+		+			+		
Dictyna major Menge, 1869					+					
Dictyna pusilla Thorell, 1856							+			
Dictyna uncinata Thorell, 1856	+		+					+		
Nigma flavescens (Walckenaer, 1830)			+					+		
Anyphaena accentuata (Walckenaer, 1802)	+		+					+		
Agroeca brunnea (Blackwall, 1833)										
Phrurolithus festivus (C.L. Koch, 1835)		+								
Clubiona caurelescens L. Koch, 1867	+									
Clubiona marmorata L. Koch, 1866					+					
Clubiona lutescens Westring, 1851			+					+		
Clubiona pallidula (Clerck, 1757)		+	+							
Clubiona terrestris Westring, 1851									+	
Haplodrassus silvestris (Blackwall, 1833)						+				
Philodromus albidus Kulczyn'ski, 1911			+					+		
Philodromus aureolus (Clerck, 1757)	+		+		+					
Philodromus cespitum (Walckenaer, 1802)					+			+		
Philodromus dispar Walckenaer, 1826					+			+		
Philodromus rufus Walckenaer, 1826								+		
Tibellus oblongus (Walckenaer, 1802)				+				+		+
Coriarachne depressa (C.L. Koch, 1837)								+		
Diaea dorsata (Fabricius, 1777)	+				+					
Ebrechtella tricuspidata (Fabricius, 1775)				+						
Ozyptila praticola (C.L. Koch, 1837)	+	+	+						+	
Pistius truncatus (Pallas, 1772)					+					
Thomisus onustus Walckenaer, 1806				+						
Xysticus audax (Schränk, 1803)					+					
Ballus chalybeius (Walckenaer, 1802)	+				+			+		
Euophrys frontalis (Walckenaer, 1802)						+			+	+
Evarcha arcuata (Clerck, 1757)			+		+			+	+	+
Heliophanus cupreus (Walckenaer, 1802)							+	+		+
Heliophanus dubius C.L. Koch, 1835					+					
Salticus zebraneus (C.L. Koch, 1837)			+					+		

Висновки. Отримані результати свідчать про те, що зелені зони передмість Києва характеризуються більшим видовим різноманіттям мезостигматичних кліщів порівняно з міськими парками (від 10 до 15 видів на території міських парків та від 23 до 34 видів на території зелених зон передмістя). Загальна кількість виявлених видів кліщів-мезостигмат становить 63, вони репрезентують 30 родів з 10 родин.

В зелених насадженнях міста Києва та його передмість знайдено 104 види павуків з 67 родів та 16 родин. Вид *Achaearanea tabulata* знайдено вперше для території лісостепу України. Для західноєвропейського виду *Meioneta saxatilis* встановлена крайня східна точка меж ареалу. *Sintula spiniger* відмічений вперше для Східної Європи. Для досліджених біотопів показано, що для певних типів рослинності та окремих ярусів існують характерні видові комплекси павуків.

Автори висловлюють подяку кандидату біологічних наук В.А. Гнелиці (Сумський державний педагогічний університет імені А. С.Макаренка) за цінну допомогу при визначенні павуків родини linyphiidae.

1. Сингаевский Е.Н., 2009. Интересные находки пауков семейства Theridiidae в Среднем Приднпровье Украины. // Тези доповідей Конференції молодих дослідників-зоологів – 2009 (м. Київ, Інститут зоології НАН України, 8–9. 04 2009 р.). – (Зоологічний кур'єр, № 3). – Київ, 2009. – с. 49–50. – <http://izan.kiev.ua/KMDZ09-abstr.pdf>. 2. Уточкин А. С. Пауки Сараловского лесничества Волжско-Камского заповедника // Вопросы арахноэнтомологии. Фауна и экология насекомых и других кровососущих членистоногих. – Пермь. – 1977. – С. 69-80. 3. Чернов Ю. И. Основные синэкологические характеристики почвенных беспозвоночных и методы их анализа // Методы почвенно-зоол. исслед. – М.: Наука. – 1975. – С. 160-216. 4. Denis J. Notes sur les érigonides. XXXVI. Le genre Sintula Simon // Bull. Soc. Hist. nat. Toulouse. – 1967. – Vol. 103. – P. 369-390. 5. Heimer S., Nentwig W. Spinnen Mitteleuropas: Ein Bestimmungsbuch. Berlin: Verlag Paul Parey, 1991. – 543 s. 6. Miller F. Sintula buchari sp. n., eine neue Zwergspinne aus der Tschechoslowakei (Araneidea, Micryphantidae) // Acta ent. Bohemoslavaca. – 1968. – Vol. 65. – S. 241-245. 7. Platnick N.I., 2009. The world spider catalog, version 9.5. American Museum of Natural History, online at <http://research.amnh.org/entomology/spiders/catalog/index.html>.

Надійшла до редколегії 24.09.09